

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 29 april 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Brådskande mål om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Rambeslut 2002/584/RIF – Europeisk arresteringsorder – Skäl som medför att verkställighet får vägras – Artikel 4 led 5 – Eftersökt person vars ansvar för samma gärningar har prövats genom lagakraftvägande dom i ett tredjeland – Straff som avtjänats eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har avkunnats – Genomförande – Den verkställande rättsliga myndighetens utrymme för skönmässig bedömning – Begreppet ’samma gärning’ – Eftergift av straff som beviljats av en myndighet som inte är en domstol inom ramen för en allmän benådningsåtgärd”

I mål C-665/20 PPU,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) genom beslut av den 7 december 2020, som inkom till domstolen den 7 december 2020, i ett förfarande avseende verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot

X

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan, domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på femte avdelningen, samt domarna M. Ilešič (referent), C. Lycourgos och I. Jarukaitis,

generaladvokat: G. Hogan,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 mars 2021,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- X, genom D.W.H.M. Wolters och S.W. Kuijpers, advocaten,
- Openbaar Ministerie, genom N. Bakkenes och K. van der Schaft,
- Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman och J. Langer, båda i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Möller, M. Hellmann och F. Halabi, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: nederländska.

– Europeiska kommissionen, genom M. Wasmeier och F. Wilman, båda i egenskap av ombud,
och efter att den 15 april 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 led 5 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1, och rättelse i EUT L 124, 2017, s. 37), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslutet).
- 2 Begäran har framställts i samband med verkställighet i Nederländerna av en europeisk arresteringsorder som utfärdats den 19 september 2019 av Amtsgericht Berlin-Tiergarten (Distriktsdomstolen i Berlin-Tiergarten, Tyskland) för lagföring av X.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Tillämpningskonventionen

- 3 Konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna undertecknades i Schengen (Luxemburg) den 19 juni 1990 och trädde i kraft den 26 mars 1995 (EGT L 239, 2000, s. 19) (nedan kallad tillämpningskonventionen). Artikel 54 i konventionen återfinns i kapitel 3, med rubriken ”Principen ’non bis in idem’ (icke två gånger för samma sak)” i avdelning III i konventionen. I den artikeln föreskrivs följande:

”En person beträffande vilken fråga om ansvar prövats genom lagakraftätagande dom hos en avtalsslutande part, får inte åtalas för samma gärning av en annan part, under förutsättning att, vid fällande dom, straffet avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagarna hos den part hos vilken avkunnandet ägt rum.”

Rambeslutet

- 4 I skälen 5, 6, 10 och 12 i rambeslutet anges följande:
 - ”(5) Målet för [Europeiska] unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. ...
 - (6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärden på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ’hörnsten’ i det rättsliga samarbetet.

...

(10) Systemet med en europeisk arresteringsorder vilar på en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna. Tillämpningen av systemet får avbrytas endast om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel 6.1 [FEU], vilket fastslagits av rådet med tillämpning av artikel 7.1 i fördraget, och med de följder som avses i punkt 2 i samma artikel.

...

(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 [FEU] och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel VI i denna. ...”

5 Artikel 1 i detta rambeslut har rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”. Där föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

6 Artikel 3 i rambeslutet har rubriken ”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras”. Denna artikel har följande lydelse:

”Den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten (nedan kallad den verkställande rättsliga myndigheten) skall vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i följande fall:

1. Om det brott som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern omfattas av amnesti i den verkställande medlemsstaten då denna var behörig att lagföra brottet enligt sin egen strafflag.

2. Om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftägande dom i en medlemsstat, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken avkunnandet ägt rum.

3. Om den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder på grund av sin ålder ännu inte kan ställas till straffrättsligt ansvar för de gärningar som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern enligt den verkställande medlemsstatens lag.”

7 Artikel 4 i rambeslutet har rubriken ”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras”. Där föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

...

5. om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärningar prövats genom lagakraftägande dom i tredje land, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats,

...”

Nederländsk rätt

8 Rambeslut införlivades med nederländsk rätt genom wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (lag om införlivande av Europeiska unionens råds rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna) av den 29 april 2004 (Stb. 2004, nr 195), senast ändrad genom lag av den 22 februari 2017 (Stb. 2017, nr 82) (nedan kallad OLW).

9 Artikel 9.1 d och e OLW, genom vilken artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslutet införlivas, har följande lydelse:

”Överlämnande av den eftersökta personen är inte tillåtet med avseende på en gärning för vilken

...

d. denna person har varit föremål för en frikännande dom eller ett beslut om åtalsnedläggelse som meddelats av en nederländsk domstol eller för ett motsvarande lagakraftvunnet avgörande som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i tredjeland,

e. denna person har dömts genom ett domstolsavgörande, om

1) det straff eller annan påföljd som utdömts redan har avtjänats.

2) det straff eller annan påföljd som utdömts inte längre kan verkställas eller bli föremål för ytterligare verkställighet,

3) avgörandet innebär att personen förklaras skyldig till gärningen utan att straff eller annan påföljd meddelas,

4) det straff eller annan påföljd som utdömts är under verkställighet i Nederländerna,

...”

10 Artikel 28.2 OLW har följande lydelse:

”Om rechtbank [domstolen] finner att överlämnande inte kan beviljas, ska den avslå begäran om överlämnande i sitt avgörande.”

Tysk rätt

11 51 § Strafgesetzbuch (brottsbalken) har rubriken ”Avräkning”. I punkt 3 i den paragrafen föreskrivs följande:

”Om den dömda har ålagts påföljd för samma gärning i utlandet, ska den utländska påföljden avräknas från den nya påföljden, i den mån den har verkställts.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 12 Den 19 september 2019 utfärdade Amtsgericht Berlin-Tiergarten (Distriktsdomstolen i Berlin-Tiergarten) en europeisk arresteringsorder mot X i syfte att han skulle överlämnas för lagföring för gärningar som X påstods ha begått i Berlin (Tyskland) den 30 oktober 2012.
- 13 Nämnda dag band X under knivhot fast Y, hans partner vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna, och hennes tioåriga dotter Z. Han våldtog sedan Y och tillfogade henne därefter allvarliga skador. Innan X lämnade Y:s hus spärrade han igen de rum i vilka Y respektive Z befann sig, i syfte att de skulle avlida.
- 14 De brott för vilka överlämnande begärs är följande:
- Försök till mord på sin partner.
 - Försök till dråp på partners underåriga dotter.
 - Våldtäkt mot sin partner.
 - Grov misshandel av sin partner.
 - Överlagt olaga frihetsberövande av sin partner.
 - Överlagt olaga frihetsberövande av sin partner underåriga dotter.
- 15 Med stöd av den europeiska arresteringsordern greps X i Nederländerna och ställdes inför den hänskjutande domstolen den 18 mars 2020.
- 16 Han upplyste denna domstol om att han inte samtyckte till att överlämnas till de tyska rättsliga myndigheterna, varefter han häktades i avvaktan på ett beslut i frågan om överlämnande.
- 17 Till stöd för sin invändning mot överlämnande åberopade X principen *ne bis in idem* och gjorde bland annat gällande att hans ansvar för samma gärningar hade prövats genom lagakraftägande dom i ett tredjeland, nämligen Iran.
- 18 Enligt vad den hänskjutande domstolen har konstaterat har X lagförts i Iran för de ovannämnda gärningarna, med undantag för frihetsberövandet av Y, vars objektiva beståndsdelar ändå har inkluderats i gärningsbeskrivningen avseende "försök till mord på Y".
- 19 X dömdes i Iran genom en lagakraftägande brottmålsdom för den grova misshandeln av Y samt för försöken till mord på Y och Z. Däremot ogillades i samma dom åtalet för våldtäkt mot Y och överlagt olaga frihetsberövande av Z.
- 20 Enligt iransk rätt skulle X endast avtjäna det strängaste av de fängelsestraff som han dömts till, det vill säga fängelse i sju år och sex månader. Han avtjänade den största delen av straffet varefter återstoden av straffet eftergavs med anledning av en allmän benådningsåtgärd som beslutats av Irans högste ledare i samband med den islamiska revolutionens 40-årsjubiléum.
- 21 X ålades dessutom att betala en *diya* (penningbelopp) till Y för den grova misshandeln av henne. På grund av sin insolvens tilläts X att dela upp betalningen av *diyan*, på så sätt att han först skulle betala ett belopp på 200 000 000 iranska rial (IRR) (cirka 4 245 euro) och därefter skulle betala ett belopp motsvarande 2 procent av *diyan* varje månad. Efter att ha betalat det första beloppet och gjort den

första månadsbetalningen försattes X på fri fot i Iran den 5 maj 2019. Den 7 september 2020 utfärdade de iranska myndigheterna en arresteringsorder mot honom på grund av att senare betalningsfrister inte hade iakttagits.

- 22 X har vid den hänskjutande domstolen gjort gällande att han har åtalats och dömts genom lagakraftägande dom i Iran för samma gärningar som de som ligger till grund för begäran om överlämnande med tillämpning av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot honom. Han har anfört att han har frikänts genom lagakraftägande dom för vissa av gärningarna, medan han dömts till fängelsestraff för övriga gärningar – ett fängelsestraff som han nästan helt avtjänat och vars resterande tid omfattades av den ovan i punkt 20 nämnda benådningsåtgärden. X har dessutom gjort gällande att *diyan* inte utgör ett straff eller annan påföljd, utan en skyldighet att betala skadestånd till brottsoffret.
- 23 X har härav dragit slutsatsen att begäran om överlämnande av honom till de tyska myndigheterna med tillämpning av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot honom ska avslås enligt artikel 9.1 d och e.1 OLW. Han har särskilt gjort gällande att det i artikel 9.1 OLW inte görs någon åtskillnad mellan en lagakraftägande dom som meddelats i en medlemsstat och en lagakraftägande dom som meddelats i ett tredjeland. Den nederländska lagstiftaren har härigenom använt sig av den möjlighet som rambeslutet ger medlemsstaterna att vägra överlämnande när det föreligger en lagakraftägande dom och ett straff som i sin helhet har avtjänats i ett tredjeland. De nederländska domstolarna är enligt X därför skyldiga att rätta sig härefter.
- 24 Openbaar Ministerie (åklagarmyndigheten, Nederländerna) har i första hand gjort gällande att X:s invändning om en tidigare fällande dom i Iran inte kan godtas. När det gäller en fällande dom som avkunnats i ett tredjeland ankommer det nämligen på den hänskjutande domstolen, i egenskap av verkställande rättslig myndighet enligt artikel 4 led 5 i rambeslutet, att underlåta att tillämpa artikel 9.1 e OLW vid bedömningen av huruvida den fällande dom som meddelats i Iran kan komma i fråga för ömsesidigt erkännande på grundval av ett ömsesidigt förtroende som följer av fördrag eller sedvänja. Med hänsyn till att de diplomatiska förbindelserna med Islamiska republiken Iran har brutits och till att det inte finns något rättsligt samarbete med den staten samt till att det föreligger stora skillnader mellan rättsordningarna i unionens medlemsstater och i Islamiska republiken Iran finns det inget sådant förtroende för det iranska rättssystemet. Åklagarmyndigheten anser därför att den fällande dom som meddelats mot X i Iran inte kan utgöra ett giltigt skäl för att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot X.
- 25 Åklagarmyndigheten har i andra hand gjort gällande att artikel 9.1 e OLW inte utgör hinder för att verkställa arresteringsordern, eftersom det straff som utdömts i Iran ännu inte har avtjänats i sin helhet och kan verkställas senare. Åklagarmyndigheten har i detta sammanhang åberopat den arresteringsorder som de iranska myndigheterna utfärdat gentemot X på grund av att X inte iakttagit de frister som fastställts för betalningen av *diyan*. I tredje hand har åklagarmyndigheten gjort gällande att överlämnande av X ska tillåtas för lagföring avseende frihetsberövandet av Y, eftersom de iranska domstolarna inte har prövat åtalpunkterna avseende detta.
- 26 Den hänskjutande domstolen har mot denna bakgrund för det första uttryckt osäkerhet om huruvida artikel 4 led 5 i rambeslutet har införlivats på ett korrekt sätt med nederländsk rätt. Den hänskjutande domstolen har särskilt påpekat att denna bestämmelse innehåller en uppräkningslista av de skäl som medför att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras, medan det i artikel 9.1 OLW föreskrivs att verkställighet ska vägras om sådana skäl föreligger, varvid den verkställande rättsliga myndigheten inte har något utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende.

- 27 Den hänskjutande domstolen anser vidare att den, vid bedömningen av om den är skyldig att, med tillämpning av artikel 9.1 e OLW, vägra att överlämna X för det överlagda olaga frihetsberövandet av Y, måste pröva huruvida denna gärning, som X anklagas för i Tyskland, och det försök till mord på Y, för vilket X dömts i Iran, avser "samma gärning" i den mening som avses i artikel 9.1 OLW och artikel 4 led 5 i rambeslutet.
- 28 Vad slutligen gäller de gärningar för vilka X har dömts genom lagakraftägande dom i Iran, har den hänskjutande domstolen angett att frågan huruvida den helt eller delvis ska vägra att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern beror på innebörden av det villkor som föreskrivs i artikel 4 led 5 i rambeslutet, avseende att straffet har "avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats".
- 29 Den hänskjutande domstolen vill särskilt få klarhet i huruvida en sådan benådningsåtgärd som den som X har dragit fördel av i Iran ska beaktas vid tillämpningen av nämnda artikel 4 led 5.
- 30 Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna) ansåg att svaret på frågan huruvida den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot X kan verkställas beror på hur artikel 4 led 5 i rambeslutet ska tolkas och beslutade därför att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
- "1) Ska artikel 4 led 5 i [rambeslutet] tolkas så, att om en medlemsstat väljer att införliva denna bestämmelse med nationell rätt ska den verkställande rättsliga myndigheten förfoga över ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vid avgörandet av huruvida verkställighet av den europeiska arresteringsordern ska vägras?
- 2) Ska begreppet 'samma gärning' i artikel 4 led 5 i [rambeslutet] tolkas på samma sätt som samma begrepp i artikel 3 led 2 i detta rambeslut, och om så inte är fallet hur ska begreppet i den förstnämnda bestämmelsen tolkas?
- 3) Ska villkoret i artikel 4 led 5 i [rambeslutet], avseende att 'straffet, ... avtjänats ... eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats' tolkas så, att detta omfattar en situation där den eftersökta personen genom en lagakraftägande dom har dömts till ett fängelsestraff för samma gärning varav en del av straffet avtjänats i det land där domen meddelades och resten av straffet eftergetts i det landet av en myndighet som inte är en domstol, inom ramen för en allmän benådningsåtgärd som även gäller för personer vilka, såsom den eftersökta personen, har dömts för allvarliga gärningar och som inte grundas på rationella överväganden av straffrättspolitisk karaktär?"

Begäran att målet ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande

- 31 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 107.1 i domstolens rättegångsregler.
- 32 Det kan för det första konstateras att den nu aktuella begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rambeslutet, som omfattas av de områden som avses i avdelning V i tredje delen av EUF-fördraget, om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Den omfattas således av tillämpningsområdet för förfarandet för brådskande mål enligt artikel 107 i rättegångsreglerna och kan följaktligen handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

- 33 För det andra ska det enligt domstolens fasta praxis beaktas att den berörda personen i det nationella målet för närvarande är frihetsberövad och att frågan om han ska vara fortsatt frihetsberövad är beroende av utgången i det nationella målet (dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 34 Det framgår av beslutet om hänskjutande att den frihetsberövande åtgärd som X är föremål för har beslutats i samband med verkställighet av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot honom och att frågan huruvida denna åtgärd ska fortsätta att gälla beror på EU-domstolens svar på tolkningsfrågorna.
- 35 EU-domstolen (femte avdelningen) beslutade mot denna bakgrund den 18 december 2020, på grundval av referentens förslag och efter att ha hört generaladvokaten, att bifalla den hänskjutande domstolens ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 36 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 4 led 5 i rambeslutet ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten, om en medlemsstat väljer att införliva denna bestämmelse med sin nationella rätt, ska förfoga över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra huruvida det finns anledning att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skäl som anges i denna bestämmelse.
- 37 Domstolen erinrar inledningsvis om att detta rambeslut, genom att det inrättar ett förenklat och effektivt system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, syftar till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå det mål som ställts upp för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder – Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 38 Inom det område som regleras av rambeslutet kommer principen om ömsesidigt erkännande – som, vilket särskilt framgår av skäl 6 i rambeslutet, utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet – till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet, varigenom det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder utifrån principen om ömsesidigt erkännande och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet (dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder – Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 39 Härav följer att de verkställande rättsliga myndigheterna i princip endast kan vägra att verkställa en sådan order av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslutet. Medan verkställighet av den europeiska arresteringsordern utgör huvudregeln, har möjligheten att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder följaktligen utformats som ett undantag, som ska tolkas restriktivt (dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

- 40 I rambeslutet anges uttryckligen de skäl som medför att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras (artikel 3) och de skäl som medför att sådan verkställighet får vägras (artiklarna 4 och 4a) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder– Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 41 Vad gäller de skäl som medför att verkställighet får vägras, vilka räknas upp i artikel 4 i rambeslutet, framgår det av domstolens praxis att medlemsstaterna har ett utrymme för ett utrymme för skönsmässig bedömning vid införlivandet av rambeslutet. Det står således medlemsstaterna fritt att välja om de ska införliva dessa skäl med sin nationella rätt eller inte. Medlemsstaterna får även välja att begränsa de fall då den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, vilket underlättar överlämnandet av eftersökta personer, i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande i artikel 1.2 i rambeslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 oktober 2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, punkterna 58, 59 och 61).
- 42 Det ska dessutom påpekas att den verkställande rättsliga myndigheten enligt ordalydelsen i artikel 4 i rambeslutet "får vägra" att verkställa en europeisk arresteringsorder av de skäl som räknas upp i punkterna 1–7 i denna artikel, däribland den omständigheten att det av de uppgifter som står till denna myndighets förfogande framgår att den eftersöktes ansvar för samma gärningar prövats genom lagakraftvägande dom i tredjeland, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats.
- 43 Det framgår således av ordalydelsen i artikel 4 i rambeslutet, i synnerhet av användningen av verbet "få", i förening med infinitivformen av verbet "vägra", vars subjekt är den verkställande rättsliga myndigheten, att den sistnämnda ska ha ett utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om huruvida det finns anledning att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av de skäl som anges i nämnda artikel 4 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, punkt 33 och där angiven rättspraxis).
- 44 Av detta följer att medlemsstaterna, när de väljer att införliva ett eller flera av de skäl som medför att verkställighet får vägras som anges i artikel 4 i rambeslutet, inte får föreskriva att de rättsliga myndigheterna är skyldiga att vägra att verkställa varje europeisk arresteringsorder som formellt omfattas av tillämpningsområdet för dessa skäl, utan möjlighet för dessa myndigheter att beakta omständigheterna i varje enskilt fall.
- 45 Denna tolkning av artikel 4 i rambeslutet stöds av det sammanhang som denna artikel ingår i.
- 46 För det första utgör nämligen, såsom domstolen vid upprepade tillfällen har framhållit, verkställighet av en europeisk arresteringsorder huvudregeln, medan möjligheten att vägra verkställighet har utformats som ett undantag som ska tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder– Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 39).
- 47 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 44 i sitt förslag till avgörande skulle en nationell bestämmelse som innebär att den verkställande rättsliga myndigheten fräntas möjligheten att beakta omständigheter i det enskilda fallet vilka kan föranleda den att anse att villkoren för att vägra överlämnande i väsentlig utsträckning inte är uppfyllda, få till följd att den möjlighet som föreskrivs i artikel 4 i rambeslutet ersätts av vad som i praktiken är en skyldighet. Det undantag som möjligheten att vägra överlämnande utgör skulle därmed omvandlas till huvudregel.

- 48 För det andra ska ordalydelsen i artikel 4 i rambeslutet jämföras med ordalydelsen i artikel 3 i samma beslut, vilken i enlighet med sin rubrik anger de skäl som, när de föreligger, medför att den verkställande rättsliga myndigheten ”skall vägra” verkställighet av den europeiska arresteringsordern. Den verkställande rättsliga myndigheten har således inget utrymme för skönsmässig bedömning enligt artikel 3 i rambeslutet.
- 49 Ordalydelsen i artikel 4 led 5 i rambeslutet är dessutom nästan identisk med ordalydelsen i artikel 3 led 2 i samma beslut, förutom att den förstnämnda bestämmelsen avser en person vars ansvar för samma gärningar har prövats genom lagakraftägande dom ”i tredje land”, medan den sistnämnda avser en person vars ansvar för samma gärningar prövats genom lagakraftägande dom ”i en medlemsstat”.
- 50 Avsaknaden av utrymme för skönsmässig bedömning för den verkställande rättsliga myndigheten vid tillämpningen av det skäl till att vägra verkställighet som anges i artikel 3 led 2 i rambeslutet följer av kravet på iakttagande av principen *ne bis in idem* i artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- 51 Denna princip, såsom den garanteras i artikel 50 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, innebär att en person inte får lagföras i en medlemsstat för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd ”i unionen”.
- 52 Unionsrätten bygger på den grundläggande premissen att varje medlemsstat delar en rad gemensamma värden – som unionen bygger på enligt artikel 2 FEU – med alla andra medlemsstater och erkänner att de andra medlemsstaterna delar dessa värden med den (dom av den 24 september 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Specialitetsprincipen), C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, punkt 30). Denna premiss innebär och motiverar att medlemsstaterna hyser ett ömsesidigt förtroende, bland annat vad gäller deras respektive straffrättsliga system.
- 53 Principen om ömsesidigt förtroende innebär, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av medlemsstaterna, utom under exceptionella omständigheter, ska utgå ifrån att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten (dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 54 Ett sådant ömsesidigt förtroende föreligger även mellan de stater som är parter i tillämpningskonventionen, vars artikel 54 utgör hinder för att en person vars ansvar redan har prövats genom lagakraftägande dom i en avtalslutande stat ”lagförs” av en annan avtalslutande stat (dom av den 29 juni 2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, punkt 50 och där angiven rättspraxis).
- 55 Däremot kan det i princip inte presumeras att det finns ett förtroende för det straffrättsliga systemet i de tredjeländer som inte är parter i konventionen eller de som inte har några andra privilegierade förbindelser med unionen, vilket innebär att den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med artikel 4 led 5 i rambeslutet, ska tillerkännas ett utrymme för skönsmässig bedömning för att kontrollera huruvida det finns skäl att avslå begäran om verkställighet av den europeiska arresteringsordern med beaktande av samtliga omständigheter i det enskilda fallet, bland annat de omständigheter under vilka den eftersökta personen har dömts och, i förekommande fall, under vilka den fällande domen har verkställts.
- 56 Denna tolkning är dessutom förenlig med syftet med artikel 4 led 5 i rambeslutet, vilken, såsom framgår av ordalydelsen i denna bestämmelse, syftar till att i enlighet med artikel 67.1 FEUF göra det möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att säkerställa rättssäkerheten för den eftersökta personen genom att ta hänsyn till att denna persons ansvar har prövats för samma gärningar genom lagakraftägande dom i ett tredjeland, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, har avtjänats

eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det landet (se, analogt, beträffande artikel 54 i tillämpningskonventionen, dom av den 29 juni 2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, punkt 44).

- 57 Kravet på att det utdömda straffet ska ha avtjänats, vara under verkställighet eller inte längre kunna verkställas enligt lagstiftningen i det land där den fällande domen har meddelats bidrar, i den mån som det innebär att den eftersökta personen, om kravet inte är uppfyllt, ska överlämnas för lagföring eller avtjänande av den frihetsberövande påföljd som vederbörande ålagts, till att uppnå syftet med systemet med en europeisk arresteringsorder, som är att förebygga strafffrihet för brott inom området med frihet, säkerhet och rättvisa (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 mars 2020, SF (Europeisk arresteringsorder– Garanti för återsändande till den verkställande staten), C-314/18, EU:C:2020:191, punkt 47 och där angiven rättspraxis, och analogt dom av den 27 maj 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punkt 77).
- 58 Rambeslutet ska tolkas på ett sätt som är förenligt med kraven på att de berörda personernas grundläggande rättigheter iakttas, utan att effektiviteten hos systemet för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna – i vilket den europeiska arresteringsordern, såsom den utformats av unionslagstiftaren, utgör en väsentlig del – för den skull äventyras (dom av den 10 augusti 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkt 63).
- 59 Eftersom, såsom framgår av punkt 55 ovan, principerna om ömsesidigt förtroende och ömsesidigt erkännande, vilka utgör grundvalarna för systemet med en europeisk arresteringsorder, inte automatiskt kan överföras på domar som meddelats av domstolar i tredjeland, skulle förverkligandet av det mål som anges i artikel 3.2 FEU om förebyggande och bekämpande av brottslighet inom området med frihet, säkerhet och rättvisa riskera att äventyras om den verkställande rättsliga myndigheten var skyldig att oberoende av omständigheterna i det enskilda fallet vägra att överlämna en eftersökt person av det skäl som anges i artikel 4 led 5 i rambeslutet.
- 60 Av detta följer att den konkreta tillämpningen av det skäl till att vägra verkställighet som föreskrivs i artikel 4 led 5 i rambeslutet ska överlåtas till den verkställande rättsliga myndighetens bedömning. Myndigheten ska för detta ändamål förfoga över ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör det möjligt för den att göra en prövning i varje enskilt fall med beaktande av samtliga relevanta omständigheter och, i synnerhet, de omständigheter under vilka den eftersökta personen har dömts i tredjelandet, för att avgöra huruvida en vägran att överlämna denna person skulle strida mot det legitima intresse som samtliga medlemsstater har av att förebygga brottslighet inom området med frihet, säkerhet och rättvisa.
- 61 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen förefaller utesluta att OLW kan tillämpas på ett sätt som ger den verkställande rättsliga myndigheten ett sådant utrymme för skönsmässig bedömning, med mindre lagen tolkas *contra legem*.
- 62 Eftersom rambeslutet saknar direkt effekt, är en domstol i en medlemsstat inte skyldig, enbart på grundval av unionsrätten, att underlåta att tillämpa en bestämmelse i nationell rätt som strider mot rambeslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 71 och där angiven rättspraxis).
- 63 Även om ett rambesluts bindande karaktär medför att de nationella myndigheterna är skyldiga att i möjligaste mån tolka den nationella rätten mot bakgrund av rambeslutets lydelse och syfte för att uppnå det resultat som eftersträvas med rambeslutet, kan principen om konform tolkning inte tjäna som grund för att nationell rätt tolkas *contra legem* (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkterna 72, 73 och 76 och där angiven rättspraxis).

- 64 Principen om unionsrättskonform tolkning innebär emellertid att den nationella rätten beaktas i sin helhet och att de tolkningsmetoder som är erkända i nationell rätt tillämpas, för att säkerställa att rambeslutet ges full verkan och för att uppnå ett resultat som är förenligt med rambeslutets syfte (dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 77 och där angiven rättspraxis).
- 65 I förevarande fall har den nederländska regeringen vid förhandlingen vid domstolen upplyst att ett lagförslag om ändring av artikel 9 OLW, för att göra den förenlig med rambeslutet, är under antagande.
- 66 Under dessa omständigheter ankommer det på den hänskjutande domstolen att bland annat bedöma huruvida nederländsk rätt, med hänsyn till denna eventuella lagändring, kan tillämpas på ett sådant sätt att den leder till ett resultat som är förenligt med det resultat som eftersträvas med rambeslutet.
- 67 Av vad som anförts ovan följer att den första frågan ska besvaras enligt följande: Artikel 4 led 5 i rambeslutet ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten, om en medlemsstat väljer att införliva denna bestämmelse med sin nationella rätt, ska förfoga över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra huruvida det finns anledning att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skäl som anges i denna bestämmelse.

Den andra frågan

- 68 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslutet ska tolkas så, att begreppet ”samma gärning” i dessa båda bestämmelser ska tolkas på ett och samma sätt.
- 69 Enligt domstolens fasta praxis följer det såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela Europeiska unionen, med beaktande av såväl bestämmelsens ordalydelse som det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (dom av den 25 juni 2020, Ministerio Fiscal (Myndighet som kan förväntas få ta emot en ansökan om internationellt skydd), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punkt 53 och där angiven rättspraxis).
- 70 Vad särskilt gäller begreppet ”samma gärning” i artikel 3 led 2 i rambeslutet, har domstolen funnit att eftersom det i denna bestämmelse inte hänvisas till medlemsstaternas rättsordningar vad gäller detta begrepp, ska begreppet ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 november 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, punkt 38).
- 71 Domstolen har vidare konstaterat att begreppet ”samma gärning” även förekommer i artikel 54 i tillämpningskonventionen. Med hänsyn till det gemensamma syftet med denna artikel och artikel 3.2 i rambeslutet, som är att förhindra att en person på nytt lagförs eller döms till straffrättsligt ansvar för samma gärning, har domstolen slagit fast att dessa båda begrepp ska tolkas på samma sätt och endast avser frågan om förekomsten av gärningen samt omfattar en samling konkreta omständigheter, som är ouplösligt förbundna med varandra, oberoende av frågan hur gärningen ska kvalificeras rättsligt och det rättsliga intresse som skyddas (dom av den 16 november 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, punkterna 39 och 40 och där angiven rättspraxis).
- 72 I likhet med artikel 3.2 i rambeslutet innehåller artikel 4 led 5 i detta rambeslut inte någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar, vilket innebär att även innebörden och räckvidden av begreppet ”samma gärningar” i denna bestämmelse, i enlighet med den rättspraxis som det erinrats

om i punkt 69 ovan, ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, vilken ska göras med beaktande inte bara av bestämmelsens lydelse, utan även av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen.

- 73 Det ska inledningsvis påpekas att detta begrepp är formulerat i ordalag som är helt identiska med det begrepp som återfinns i artikel 3.2 i rambeslutet.
- 74 Vad därefter gäller det sammanhang i vilket dessa båda begrepp ingår, ska det påpekas att ordalydelsen i artikel 4 led 5 i rambeslutet i alla avseenden är jämförbar med ordalydelsen i artikel 3 led 2 i samma beslut, förutom att sistnämnda bestämmelse, i vilken ett av de skäl som medför att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras anges, rör en dom som har meddelats ”i en medlemsstat” medan artikel 4 led 5 i rambeslutet, i vilken ett av de skäl som medför att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras anges, avser en dom som har meddelats ”i tredje land”.
- 75 Under dessa omständigheter gäller att dessa begrepp, som har formulerats på samma sätt i var och en av dessa bestämmelser och i artikel 54 i tillämpningskonventionen, av konsekvens- och rättssäkerhetsskäl ska ges samma innebörd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 november 2016, Özçelik, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, punkt 33).
- 76 Den omständigheten att artikel 3 led 2 i rambeslutet rör domar som meddelats i unionen medan artikel 4 led 5 i samma beslut avser domar som meddelats i ett tredjeland kan inte i sig motivera att nämnda begrepp ges en annan innebörd.
- 77 Visserligen förutsätter tillämpningen av principen *ne bis in idem* med nödvändighet att det råder förtroende för det straffrättsliga systemet i det land där domen meddelades (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2006, Van Esbroeck, C-436/04, EU:C:2006:165, punkt 30 och där angiven rättspraxis). Såsom framgår av punkt 55 ovan kan den höga grad av förtroende som råder mellan medlemsstaterna inte presumeras föreligga när det gäller tredjeländer och, i synnerhet, beträffande det straffrättsliga systemet i dessa tredjeländer.
- 78 Det ska emellertid understrykas att det är just på grund av denna osäkerhet som unionslagstiftaren har valt att den omständigheten att den eftersökta personen har varit föremål för en lagakraftgående dom i ett tredjeland ska ingå bland de skäl som medför att verkställighet får vägras, snarare än bland de skäl som medför att verkställighet ska vägras.
- 79 Härigenom har unionslagstiftaren nämligen gett medlemsstaterna möjlighet att begränsa de fall i vilka den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av detta skäl, vilket underlättar överlämnandet av eftersökta personer, i enlighet med den princip om ömsesidigt erkännande som stadgas i artikel 1.2 i rambeslutet (dom av den 6 oktober 2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, punkterna 58 och 59).
- 80 Eftersom den verkställande rättsliga myndigheten, såsom framgår av svaret på den första frågan, ska ha ett utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av det skäl som medför att verkställighet får vägras som föreskrivs i artikel 4 led 5 i rambeslutet, kan denna myndighet dessutom, vid bedömningen av huruvida det finns anledning att vägra att överlämna den eftersökta personen, beakta vilket förtroende som den rimligen kan hysa för det straffrättsliga systemet i det berörda tredjelandet.
- 81 Att ge artikel 4 led 5 i rambeslutet, och särskilt begreppet ”samma gärning” i den mening som avses i rambeslutet, en snävare innebörd än begreppet i artikel 3 led 2 i rambeslutet och i artikel 54 i tillämpningskonventionen skulle vidare svårligen vara förenligt med sistnämnda bestämmelse, eftersom denna konvention inte bara är tillämplig på medlemsstater utan även på vissa tredjeländer som har anslutit sig till den.

- 82 Vad slutligen gäller syftet med denna bestämmelse ska det erinras om att artikel 4 led 5 i rambeslutet, i likhet med artikel 3 led 2 i detta beslut, syftar till att göra det möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att säkerställa rättssäkerheten för den eftersökta personen genom att, inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning, beakta den omständigheten att denna person har prövats för samma gärning genom lagakraftäggande dom i en annan stat, vilket även talar för att begreppet ”samma gärning” i de nämnda bestämmelserna ska tolkas på ett och samma sätt.
- 83 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslutet ska tolkas så, att begreppet ”samma gärning” i dessa båda bestämmelser ska tolkas på samma sätt.

Den tredje frågan

- 84 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 4 led 5 i rambeslutet – enligt vilken det för tillämpning av det i denna bestämmelse föreskrivna skäl som medför att verkställighet får vägras krävs att straffet, vid fällande dom, har avtjänats, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats – ska tolkas så, att detta villkor är uppfyllt när den eftersökta personen genom lagakraftäggande dom har dömts för samma gärning till ett fängelsestraff som till viss del har verkställts i det tredjeland där domen har meddelats men återstoden av straffet har eftergetts i det landet av en myndighet som inte är en domstol, inom ramen för en allmän benådningsåtgärd som även gäller för personer vilka, såsom den eftersökta personen, har dömts för allvarliga gärningar och som inte grundas på rationella överväganden av straffrättspolitisk karaktär.
- 85 Enligt artikel 4 led 5 i rambeslutet får den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om det framgår av de uppgifter som den förfogar över att den eftersökta personens ansvar för samma gärningar prövats genom lagakraftäggande dom i ett tredjeland, ”under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats” (nedan kallat verkställighetsvillkoret).
- 86 I artikel 4 led 5 i rambeslutet görs en allmän hänvisning till ”lagstiftningen i det land där domen har meddelats”, utan att det görs någon närmare begränsning vad gäller orsaken till att det är omöjligt att verkställa påföljden.
- 87 Samtliga benådningsåtgärder som föreskrivs i lagstiftningen i det land där den fällande domen har meddelats och som får till följd att den utdömda påföljden inte längre kan verkställas ska således i princip erkännas, och detta oberoende av bland annat gärningarnas allvar, vilken myndighet som beviljat åtgärden samt de överväganden som legat till grund för denna.
- 88 Av detta följer att eftergift av straff, som beviljas i enlighet med rättsordningen i det land där den fällande domen har meddelats, a priori inte kan undantas från tillämpningsområdet för artikel 4 led 5 i rambeslutet, inklusive när eftergiften har beviljats av en myndighet som inte är en domstol inom ramen för en allmän benådningsåtgärd som även gäller för personer som dömts för allvarliga gärningar och som inte grundas på rationella överväganden av straffrättspolitisk karaktär.
- 89 Denna tolkning, som grundar sig på ordalydelsen i artikel 4 led 5 i rambeslutet, vinner stöd av det sammanhang som denna bestämmelse ingår i och det syfte som eftersträvas med bestämmelsen samt, mer allmänt, av målsättningen med rambeslutet.

- 90 Vad för det första gäller det sammanhang i vilket artikel 4 led 5 i rambeslutet ingår, ska det påpekas att det verkställighetsvillkor som föreskrivs i denna bestämmelse är formulerat i nästan identiska ordalag som villkoret i artikel 3 led 2 i samma beslut. Även artikel 54 i tillämpningskonventionen innehåller ett sådant villkor som är helt och hållet likalydande.
- 91 Av samma skäl som dem som angetts i punkterna 74–81 ovan ska detta villkor följaktligen ges samma innebörd.
- 92 För det andra ska det påpekas att enligt ordalydelsen i artikel 3 led 1 i rambeslutet ska den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder "[o]m det brott som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern omfattas av amnesti i den verkställande medlemsstaten då denna var behörig att lagföra brottet enligt sin egen strafflag".
- 93 En amnesti har i allmänhet till syfte att de gärningar som den avser ska förlora sin brottsliga karaktär, vilket får till följd att lagföring inte längre ska ske för brottet och att verkställighet av en fällande dom, om en sådan redan har meddelats, inte längre får ske. En amnesti innebär således i princip att den utdömda påföljden inte längre kan verkställas i den mening som avses i artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslutet.
- 94 Den omständigheten att unionslagstiftaren i artikel 3 led 1 i rambeslutet specifikt nämner den situationen att amnesti beviljats i den verkställande medlemsstaten innebär emellertid inte att unionslagstiftaren ska anses ha haft för avsikt att undanta amnesti i den medlemsstat där den fällande domen har meddelats, eller till och med andra benådningåtgärder som vidtagits av en icke-rättslig myndighet i den staten, från tillämpningsområdet för artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslutet.
- 95 Såsom framgår av ordalydelsen i artikel 3 led 1 i rambeslutet avser den bestämmelsen den specifika situationen att det brott som den eftersökta personen har begått inte kan leda till lagföring i den verkställande medlemsstaten på grund av att personen omfattas av en amnesti i denna medlemsstat, medan det verkställighetsvillkor som föreskrivs i artikel 4 led 5 och artikel 3 led 2 i rambeslutet avser en i grunden annorlunda situation, där den eftersökta personen har dömts i ett tredjeland eller i en annan medlemsstat än den verkställande medlemsstaten.
- 96 Vad för det andra gäller syftet med det verkställighetsvillkor som föreskrivs i artikel 4 led 5 i rambeslutet, framgår det av punkt 57 ovan att detta verkställighetsvillkor består i att förhindra straffrihet för brott inom området med frihet, säkerhet och rättvisa.
- 97 Det framgår av artikel 67.3 FEUF att det mål som uppställts för unionen, att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, medför att unionen måste verka för att säkerställa en hög säkerhetsnivå genom åtgärder för att förebygga och bekämpa brottslighet, genom åtgärder för samordning och samarbete mellan polismyndigheter och straffrättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter samt ömsesidigt erkännande av domar och beslut i brottmål och, vid behov, genom tillnärmning av den straffrättsliga lagstiftningen (dom av den 27 maj 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punkt 62).
- 98 Verkställighetsvillkoret är av särskild betydelse i detta sammanhang, eftersom det, för det fall det inte är uppfyllt, förhindrar tillämpningen av principen *ne bis in idem* och följaktligen innebär att den eftersökta personen måste överlämnas för lagföring eller avtjänande av den frihetsberövande påföljd som vederbörande ålagts.
- 99 Principen *ne bis in idem*, som anges såväl i artikel 4 led 5 i rambeslutet som i artikel 3 led 2 i detta beslut och i artikel 54 i tillämpningskonventionen, syftar emellertid inte enbart till att förhindra att personer som dömts genom lagakraftägande brottmålsdom undgår straff inom området med frihet,

säkerhet och rättvisa, utan syftar även till att säkerställa rättssäkerheten genom att lagakraftvunna avgöranden från offentliga organ respekteras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punkt 77).

- 100 Rättssäkerheten för personer som har varit föremål för en lagakraftägande dom kan emellertid endast säkerställas på ett ändamålsenligt sätt om de kan lita på att de, när de har dömts och den påföljd som ådömts dem inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där den fällande domen meddelats, kan förflytta sig inom unionen utan att behöva frukta ny lagföring för samma gärningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 december 2008, Bourquain, C-297/07, EU:C:2008:708, punkterna 49 och 50). Detta gäller även i det fallet att de beviljats en eftergift av straffet av en myndighet som inte är en domstol, inom ramen för en allmän benådningsåtgärd som inte grundar sig på objektiva straffrättsliga överväganden.
- 101 Det ska emellertid påpekas att till skillnad från det skäl som medför att verkställighet ska vägras som föreskrivs i artikel 3 led 2 i rambeslutet, beträffande vars tillämpning den verkställande rättsliga myndigheten inte har något utrymme för skönsmässig bedömning, ska en sådan myndighet, såsom angetts i punkt 60 ovan, vid tillämpningen av det skäl som medför att verkställighet får vägras som föreskrivs i artikel 4 led 5 i rambeslutet, ha ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör det möjligt för myndigheten att göra en prövning i varje enskilt fall med beaktande av samtliga relevanta omständigheter. Till dessa omständigheter hör bland annat att den eftersökta personen omfattas av en allmän benådningsåtgärd, tillämpningsområdet för denna åtgärd samt de omständigheter under vilka åtgärden vidtagits.
- 102 Denna prövning av de relevanta omständigheterna ska göras med beaktande av de mål som anges i punkt 99 ovan och som eftersträvas med artikel 4 led 5 i rambeslutet och, mer allmänt, det mål som anges i artikel 3 led 2 FEU, att förebygga och bekämpa brottslighet inom området med frihet, säkerhet och rättvisa.
- 103 När den verkställande rättsliga myndigheten utövar sitt utrymme för skönsmässig bedömning ska den särskilt göra en avvägning mellan å ena sidan förebyggande av straffrihet och brottsbekämpning och å andra sidan säkerställandet av den berörda personens rättssäkerhet i syfte att uppnå det mål som uppställts för unionen, att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med artikel 67.1 och 67.3 FEUF.
- 104 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 4 led 5 i rambeslutet – enligt vilken det för tillämpning av det i denna bestämmelse föreskrivna skäl som medför att verkställighet får vägras krävs att straffet, vid fällande dom, har avtjänats, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats – ska tolkas så, att detta villkor är uppfyllt när den eftersökta personen genom lagakraftägande dom har dömts för samma gärning till ett fängelsestraff som till viss del har verkställts i det tredjeland där domen har meddelats men återstoden av straffet har eftergetts i det landet av en myndighet som inte är en domstol, inom ramen för en allmän benådningsåtgärd, som även gäller för personer vilka, såsom den eftersökta personen, har dömts för allvarliga gärningar, och som inte grundas på rationella överväganden av straffrättspolitisk karaktär. Det ankommer på den verkställande rättsliga myndigheten att vid utövandet av sitt utrymme för skönsmässig bedömning göra en avvägning mellan å ena sidan förhindrande av straffrihet och brottsbekämpning och å andra sidan säkerställandet av den berörda personens rättssäkerhet.

Rättegångskostnader

105 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) Artikel 4 led 5 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten, om en medlemsstat väljer att införliva denna bestämmelse med sin nationella rätt, ska förfoga över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra huruvida det finns anledning att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skäl som anges i denna bestämmelse.
- 2) Artikel 3 led 2 och artikel 4 led 5 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, ska tolkas så, att begreppet ”samma gärning” i dessa båda bestämmelser ska tolkas på samma sätt.
- 3) Artikel 4 led 5 i rambeslut 2002/584 i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299 – enligt vilken det för tillämpning av det i denna bestämmelse föreskrivna skäl som medför att verkställighet får vägras krävs att straffet, vid fällande dom, har avtjänats, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats – ska tolkas så, att detta villkor är uppfyllt när den eftersökta personen genom lagakraftvägande dom har dömts för samma gärning till ett fängelsestraff som till viss del har verkställts i det tredjeland där domen har meddelats men återstoden av straffet har eftergetts i det landet av en myndighet som inte är en domstol, inom ramen för en allmän benådningsåtgärd, som även gäller för personer vilka, såsom den eftersökta personen, har dömts för allvarliga gärningar, och som inte grundas på rationella överväganden av straffrättspolitisk karaktär. Det ankommer på den verkställande rättsliga myndigheten att vid utövandet av sitt utrymme för skönsmässig bedömning göra en avvägning mellan å ena sidan förhindrande av straffrihet och brottsbekämpning och å andra sidan säkerställandet av den berörda personens rättssäkerhet.

Underskrifter